

Programma 5 Economie, Kennis en Talentontwikkeling

Provincie Noord-Brabant

Algemene voortgang van het programma

Er komen heel wat maatschappelijke en economische uitdagingen op zowel regionaal, nationaal als internationaal niveau op ons af: inflatie, stijgende prijzen van energie en consumptiegoederen, stikstofproblematiek, netcongestie, grondstoffen en materialenschaarste, krapte op de arbeidsmarkt en een geopolitiek schaakspel rondom de chipindustrie, etc. Dit zijn essentiële randvoorwaarden die innovatie en groeikansen belemmeren en het vraagt om toekomstbehendig in te blijven spelen en een tand bij te zetten richting 2030 om de doelen en ambities die we gesteld hebben in het Beleidskader Economie 2030 te behalen. De aandacht is vol op de uitvoering gericht en dat blijven we dit jaar doen.

Deze uitvoering is vormgegeven middels een vijftal uitvoeringsagenda's, op gebied van data-economie, innovatiecoalities, campussen, circulariteit en talent. Aan de openstaande acties uit deze agenda's wordt dit jaar invulling gegeven. Met partners in Noord-Brabant zijn we continu intensief bezig om de ambities, opgaven en activiteiten samen op te pakken. Zo staan we aan de vooravond van het sluiten van overeenkomsten met de Brabantse ontwikkelingsmaatschappijen en triple helixorganisaties om gezamenlijk te gaan programmeren en onderschrijven we samen met het Rijk en de Brainportregio een strategische agenda voor de mainportstatus op gebied van internationale waardenketens, talent en ruimtelijke schaalessprong.

Ook zijn we bezig met het systematisch zoeken naar mogelijkheden om talent te binden aan Brabant, bijvoorbeeld door de ondertekening van een convenant voor de game hub in Breda, het ontwikkelen van een lerend netwerk van hybride leeromgevingen, de oprichting van een Brabants Scholingsfonds en hebben we de Regeling Oplossen Arbeidsmarktinfarct (ROA) opgezet.

We zetten daarnaast verder in op het uitdagen van kennisinstellingen, bedrijfsleven, stuwend midden- en kleinbedrijf en overheden om met oplossingen te komen voor (maatschappelijke) uitdagingen in zogenaamde innovatiecoalities. In 2023 zal het aantal innovatiecoalities worden uitgewerkt op gebied van de eiwittransitie, logistiek, Farma Fit for Future en Smart Industry 4.0. We ondersteunen onder meer goedgekeurde plannen vanuit OP-Zuid, Interreg, de RegioDeals en het Nationaal Groeifonds, om zo ook Rijks- en Europese middelen aan de innovatiecoalities te koppelen.

Aangezien de meesten van huidige uitvoeringsagenda's in 2023 zullen aflopen zal dit jaar tevens worden gewerkt aan een hernieuwde uitvoeringsagenda voor de komende bestuursperiode.

Wat willen we bereiken?

Stimuleren van missie-gedreven innovatie door sterke ecosystemen en clusters van bedrijven.

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- **Brabantse positie op de (RIS) en (RCI) ranglijsten**

RIS is de Regional Innovation Scoreboard van de Europese Commissie, een gerenommeerde lijst van de meest innovatieve regio's in Europa (250 regio's in totaal). Onze ambitie is in 2030 minimaal bij de beste 15 regio's te horen. De huidige innovatiepositie (plek 36 in 2021) betekent dat we een uitdaging hebben.

RCI is de Regional Competitiveness Index, eveneens van de Europese Commissie. Deze index meet het concurrentievermogen van alle Europese regio's, bijvoorbeeld op het gebied van

infrastructuur en opleidingen. Brabant scoort hoog op opleidingsniveau en technologisch niveau. Huidige positie: 20 (2019)

- **% toename van het bruto regionaal product (BRP) ten opzichte van het voorgaande jaar**
Het BRP groeit in 2022 (t.o.v. 2021).

In de begroting brengen we in beeld welke resultaten we leveren voor de structurele deel van de begroting. Voor meer inzicht in de prestaties uit de uitvoeringsagenda's verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT dat GS eind augustus 2022 aan de Staten heeft aangeboden.

Kwaliteit (indicator)

Wat gaan we daarvoor doen?

Een impuls aan de circulaire economie/samenleving

Wij werken aan een circulaire economie en samenleving door duurzamer om te gaan met de beschikbare grondstoffen en natuurlijke hulpbronnen. We verminderen samen met maatschappelijke partners het gebruik van niet-hernieuwbare grondstoffen volgens de landelijke afspraken met 50 procent in 2030. In de vastgestelde Uitvoeringsagenda Circulaire Economie hebben we onze uitvoering beschreven voor de komende jaren, op weg naar een verminderd grondstoffenverbruik in 2030.

Outcome-Indicator	2023	2024	2025
grondstofverbruik			In 2030 is 50% van ons primaire grondstofverbruik verminderd
Output-Indicator	2023	2024	2025
Vergroten bewustwording binnen het thema maakindustrie	5 maakindustrie bedrijven binnen ecosysteem Smart Industrie Hub Zuid geïnformeerd en gefaciliteerd op weg naar circulaire bedrijfsvoering. Binnen SIHubZuid het platform Circular Value Center opgericht. Met Stakeholders proces rondom ketenprojecten gestart. 4 ketenprojecten in voorbereiding.		
Binnen het thema Voedsel en het project Agrofoodvoice worden 2 concrete initiatieven uitgevoerd m.b.v. innovatiecontracten en vouchers.	Er komt geen specifiek Agrofoodvoice-programma gericht op alleen op agrofood-projecten. Zodra een nieuwe ronde van het bestaande programma Biovoice start, laten we agrofoodprojecten meedraaien.		Reststromen worden beter benut en leidt tot minder voedselverspilling, stimuleert de eiwittransitie.

Optimaliseren biobased ecosysteem

?Ecosysteemonderzoek uitgevoerd en speerpuntennotitie is in ontwikkeling waar de provincie haar rol moet pakken en het verschil kan maken.

Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2022

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een impuls in digitalisering

Dataficering is een mondiale trend die gaat over het verkrijgen van digitale data en het vertalen ervan in informatie. We streven er als regio naar om de economische kansen van digitalisering optimaal en op een verantwoorde manier te benutten. Om dit te bereiken, voeren we een reeks aan projecten en activiteiten uit. In de Uitvoeringsagenda Data economie worden deze onderverdeeld in: het aanjagen van data innovatie, data business, het verhogen van data maturiteit en meer data delen. In 2023 richten we ons onder meer op mogelijkheden voor nieuwe business cases om innovatie met big data en datatechnologie in Brabant verder aan te wakkeren. Daarbij denken we aan het opzetten van een data-governance structuur, versterking cyberweerbaarheid en bijdragen aan een high performance computer waar ook het MKB gebruik van kan maken. Ook ondersteunen we het project Brabant Connected Health met als doel om de communicatie binnen en tussen de zorgorganisaties en met de patiënt te verbeteren en via de Brabantring versterken we de infrastructuur die nodig is om veilig en snel te kunnen communiceren tussen patiënt en zorg. (gezondheidsindicator)

Indicator	2023	2024	2025
Datamaturiteit van het stuwende mkb	1000 MKB-bedrijven hebben online datascan gedaan	Stijging naar gemiddeld 3,5 (op schaal van 1 tot 5)	
Omvang Brabantse data-economie	2 nieuwe icoonprojecten	Groei van de waarde van de Brabantse data-economie (€) met 20 %	
	110 datastartups en scale ups zijn ondersteund	Groei van het aantal bedrijven in de Brabantse data-sector met 15%	
	Propositie AI 4 Everyone	Groei van het aantal data-professionals in Brabant met 6 %	

Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2022.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We versterken het organiserend vermogen in triple helix samenwerkingen op verschillende niveaus: in steden en op regionaal niveau

In 2022 hebben we met de arbeidsmarktregio's afspraken gemaakt over een stimuleringsregeling. Tevens is er met de BOM verregaande afstemming over het inspelen op Groeifondsaanvragen om gericht de Brabantse economie te stimuleren, waarbij de BOM, Provincie en andere triple helix organisaties in onze provincie, zoals Brainport en REWIN, gezamenlijk optrekken voor een optimaal resultaat. Met Braventure hebben we nieuwe meerjarige afspraken gemaakt met bijbehorende financiering om zo een optimaal ecosysteem te kunnen bieden voor Brabantse startups.

Indicator	2023	2024	2025
Geharmoniseerde jaarplannen & afsprakenkaders	6 (4 regio's, BOM & Braventure)		

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zorgen dat rondom sleuteltechnologieën zogenaamde innovatie-coalities tot stand komen

Om de innovatie in de breedte te versterken hebben we in 2021 en 2022 Brabantse innovatiecoalities ontwikkeld. In deze coalities zijn stakeholders verenigd, optimaliseren we de inzet van instrumenten en zorgen we dat nationale (Groeibrief) en regionale groei-initiatieven (regiodeals) hun doorvertaling krijgen. In 2023 zetten we in op de uitvoering van de innovatiecoalities die in voorgaande jaren zijn opgestart. Middels de KPI's in elke innovatiecoalitie (o.a. de innovatiecoalities "Meten is weten, van het ziekenhuisbed tot thuis" en "Wat niet genezen kan worden, kan worden vervangen") dragen we er zorg voor dat deze bijdragen aan de bredere welvaart voor de Brabander, zoals onder andere de belofte voor "3 gezondere levensjaren voor elke Brabander". (gezondheidsindicator)

Indicator	2023	2024	2025
Innovatiecoalities	9		

Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2022

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zorgen voor een organisatorisch sluitende keten voor de ondersteuning van innovatieve starters, groeiers en scale-ups.

We hebben de BOM en Braventure de opdracht gegeven om een Startup Support Programma (ook wel Venture Build Programma genaamd) te ontwikkelen dan wel samen te stellen van reeds bestaande programma's. Daarnaast onderzoeken het Brabant Startup Fonds en de BOM het verder door ontwikkelen van het Brabant Pledge Funds. In 2023 zal de Stimulering Innovatie in de Regio (SIR) regeling worden doorgezet. Een wijziging ten opzichte van 2022 is dat nu het innovatieve MKB en startups uit regio Zuidoost Brabant een aanvraag kunnen indienen.

Indicator	2023	2024	2025
Slagings% innovatieve startups in Brabant	*)	*)	10% hoger dan in 2020
Aantal nieuwe snelle groeiers in Brabant	5	5	5

*) In 2022 worden met BOM en Braventure afspraken gemaakt over de activiteiten die nodig zijn om de doelstelling (2025; 10% t.o.v. 2020) te realiseren. Hiertoe wordt een jaarlijkse monitor ontwikkeld waarin de voortgang te volgen is.

Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2022

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Inzetten op talentontwikkeling voor de kenniseconomie van morgen

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Spanningsindicator Brabantse arbeidsmarkt:**

De spanningsindicator Brabantse arbeidsmarkt geeft de verhouding aan tussen het aantal vacatures en het aantal kortdurend werklozen. De indicator vergelijkt dus de actuele vraag naar personeel ten opzichte van het actueel beschikbaar aanbod. In het 1e kwartaal (Q1) 2020 was de gemiddelde spanningsindicator onder de vijf Brabantse arbeidsmarktregio's 1,51. Om tot een evenwichtige arbeidsmarkt te komen zou de spanningsindicator voor alle sectoren tenminste lager moeten worden dan deze in Q1 2020 was met als optimale eindwaarde 1,0.

- % bruto arbeidsparticipatie (werkgelegenheid)**

De bruto arbeidsparticipatie wordt gemeten ten opzichte van de totale beroepsbevolking in de leeftijd van 15– 75 jaar. In Q1 van 2020 was er een bruto arbeidsparticipatie van 71,3%.(zie opendata.cbs).Omdat de coronacrisis een hevig negatief effect heeft gehad op de bruto arbeidsparticipatie is het streven om deze op het niveau van Q1 2020 te krijgen.

- Succes broedplaatsen Provincie Noord-Brabant**

Het succes van broedplaatsen wordt gemeten in het aantal broedplaatsen dat versterkt is, door

onderwijs en bedrijfsleven beter met elkaar te verbinden en zichtbaar programma's met elkaar in te richten en talent te ontwikkelen.

De arbeidsmarktkrapte in Noord-Brabant is het grootst in de beroepsklasse ICT-beroepen met 16 openstaande vacatures per direct beschikbare werkzoekende, maar is ook in alle andere beroepsklassen krap (>2)

Kwaliteit (indicator)

Wat gaan we daarvoor doen?

Aantrekken en behouden van nationaal en internationaal talent

De huidige personeelskrapte, maar ook de verwachte toekomstige afname van de beroepsbevolking (mede als gevolg van vergrijzing en ontgroening) vragen om een extra investering in het aantrekken en behouden van talent voor de Brabantse arbeidsmarkt. Een inzet op het verder creëren en behouden van een goed en fijn woon- en werk- en leefklimaat; 'Brabant place to be'.

Indicator	2023
Aantrekken van 500 extra talenten en binden aan Brabant via de programma's Talent attraction Programm en International student programm.	250
Het Future Talent Brabant programma (voorheen genaamd Innovation Makers Programma) creëren we een ecosysteem, waardoor tenminste 3500 talenten de mogelijkheid krijgen om zich beter voor te bereiden en toe te treden tot de Brabantse arbeidsmarkt	3000
Opzetten en verder uitwerken van broedplaatsen/ hybride leeromgevingen	5

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Doordat de onderwijsinstellingen de afgelopen jaren (2020-2022) door Corona grotendeels online hun onderwijs hebben moeten vormgeven heeft er in het Future Talent programma vertraging plaatsgevonden en vindt er op dit programma een inhaalslag plaats. Het opzetten en verder uitwerken van de hybride leeromgevingen loopt wel op schema en op 12 plekken in Brabant zijn er grote vorderingen gemaakt.

Inzicht in de arbeidsmarkt ontwikkelingen t.b.v. maatschappelijke transities

Belangrijk is om een duidelijk beeld te verkrijgen van de (toekomstige) arbeidsmarkttopgaven als gevolg van de maatschappelijke transitie enerzijds en het aanbod van talent anderzijds. In 2023 zal dit beeld compleet zijn, om vervolgens meegenomen te worden bij de beleidsbepaling voor de nieuwe bestuursperiode.

Indicator	2023
Human Capital agenda: In beeld brengen van de toekomstige arbeidsmarkttopgaven als gevolg van maatschappelijke transitie	100%

Doorontwikkeling van dashboards over onderwijs & arbeidsmarkt en realisatie van een talent-dashboard om inzicht te krijgen in de braindrain/gain in Brabant in relatie tot de kraptesectoren 100%

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Leren en ontwikkelen

Het faciliteren van om- en bijscholing en het aanleren van vaardigheden middels opleidingen en loopbaanadviezen ten behoeve van de economie van morgen.

Indicator	2023
Brabant leert; Minimaal 5000 Brabanders krijgen de mogelijkheid om zich jaarlijks gesubsidieerd om- en bij te scholen richting kansrijke beroepen en t.b.v. krapte- en transitie sectoren	2500
Samenwerking op ontwikkelen van kennis via Kennispact MBO-HBO-WO	Kennispact mbo/hbo

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Realiseren van sterkere clusters door Europese en internationale samenwerking

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Aantal gelande projecten (35 p/jaar)
- Aantal handelsmissies (12 p/jaar)

Kwaliteit (indicator)

Wat gaan we daarvoor doen?

Bouwen en onderhouden van contacten en netwerken voor internationale innovatiesamenwerking

Doel is om zo veel mogelijk aan te sluiten bij op te zetten innovatiecoalities binnen de maatschappelijke thema's: 1) De energietransitie; 2) Gezond ouder worden in een vergrijzende maatschappij; 3) Mobiliteit behouden in een drukker en steeds meer verbonden land; 4) De opkomst van artificial intelligence; 5) Voedselketens in harmonie met de omgeving en het klimaat. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar relevante, sterke, innovatieve kennisregio's binnen én buiten Europa. De Brabant Innovation Days (BID) bieden dé

kans om Brabantse kennisinstellingen te positioneren op de wereldwijde kennis-as Japan, Israël, USA, Europa.

Indicator	2023	2024	2025
Brabant Innovation Days (BID) die leiden tot	4 BID's	4 BID's	4 BID's
-nieuwe contacten	320	320	320
-contracten kennisinst..en bedrijven	10	10	10
Aansluiten bij innovatiecoalities	5	5	5
Aantal projecten met een impact op gezondheid via Efro/Interreg	8		

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Continueren van investeringsbevordering

De ambities uit het bestuursakkoord zijn grensoverschrijdend met een expliciete opdracht voor verbreding op basis van investering in (internationale) innovatie coalities. Dit vraagt om een gefocuste aanpak op inhoud, waarde toevoeging en doelregio en hier wordt in samenwerking met de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) invulling aan gegeven. De instrumenten die we hierbij inzetten zijn via een gerichte lobby beleidsbeïnvloeding, kennisdeling door actief netwerken en het organiseren van fondsen en projecten.

Indicator	2023	2024	2025
% High value projecten	30%	30%	30%
Passend binnen topsectoren/clusters	90%	90%	90%
Investor Relations gesprekken	140	140	140

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Stimuleren van de internationale handel

We brengen de kracht van Brabant onder de aandacht in het buitenland en faciliteren nieuwkomers en gevestigde bedrijven die toegang zoeken tot een markt om hier omzet te genereren en daarbij ondersteuning nodig hebben.

Indicator	2023	2024	2025
Deelnemende Bedrijven/ Kennisinstellingen	60	60	60

Informatiebijeenkomsten	12	12	12
Trade Relations gesprekken	60	60	60

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Het versterken van de ruimtelijke-economische structuur

Kwaliteit (indicator)

Wat gaan we daarvoor doen?

(Door)ontwikkelen van stedelijke innovatie districten

We zijn partner in verscheidene integrale gebiedsontwikkelingen die in potentie uit kunnen groeien tot volwaardige stedelijke innovatiedistricten, zoals KnoopXL, ingebed in de Brabantse verstedelijkingsstrategie en verstedelijkingsakkoorden met stedelijke regio's. Ook worden er verscheidene kansrijke faciliteiten, fieldlabs en proeftuinen ondersteund die een bijdrage leveren aan maatschappelijke opgaven en ons toekomstig verdienvermogen, zoals een development center op Gate2, faciliteiten binnen de eiwit- en batterijencoalitie en doorontwikkeling JADS.

Indicator	2023
Verkenning Brabantse steden	2
Ondersteuning fieldlabs/faciliteiten	3

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bijdragen aan campusontwikkeling

Samen met campusorganisaties, eigenaren, bedrijven en kennisinstellingen wordt op de verschillende campussen gekeken naar de kansen en mogelijkheden voor doorontwikkeling van deze belangrijke plekken voor de Brabantse economie. Zo wordt er gebouwd aan Grizzly op Pivot Park en is een deel van het Nationaal Groeifondsvoorstel in de tweede tranche vanuit PharmaNL voorwaardelijk toegekend; en is GS al bijgepraat over de Campus Ontwikkelorganisatie voor de uitbreiding van de Brainport Industries Campus. Er is bovendien een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar het campusbeleid van de provincie in de afgelopen 10 jaar.

Indicator	2023
-----------	------

Ontwikkelperspectief (roadmaps) campussen	3
Opwerken broedplaatsen/hybride leeromgevingen waarbij arbeidsmarkt en bedrijfsleven worden verbonden	12

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ontwikkelingen en onzekerheden

Zoals reeds in de inleiding aangegeven spelen er heel veel maatschappelijke en economische uitdagingen op zowel regionaal, nationaal als internationaal niveau. Onder andere inflatie, stijgende prijzen van energie en consumptiegoederen, stikstofproblematiek, netcongestie, grondstoffen en materialenschaarste, krapte op de arbeidsmarkt en een geopolitiek schaakspel rondom de chipindustrie, et cetera.

Wij proberen daar pro-actief op mee te schakelen, echter dit alles maakt wel dat de economische ontwikkeling in Brabant onzeker is.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

5. Economie	Begroting t/m wijz. 2	Wijziging 3	Begroting t/m wijz. 3
Lasten	59.049	13.656	72.704
Baten	1.545	6.539	8.084
Saldo baten en lasten	57.504 N	7.117 N	64.620 N